

Projektnamn: Förstudie-Internationalisering och tillväxt bland företag med produkter och tjänster som bidrar till koldioxidsnål ekonomi

Programområde: Norra Mellansverige

Ärende ID: 20201071

Bakgrund och omvärld

Bakgrund

Behovet av förnybar energi och energieffektiviserande system och innovationer/produkter finns i hela världen och är en viktig del i en koldioxidsnål ekonomi. Hållbara systemlösningar kräver ofta även fungerande IKT (informations- och kommunikationsteknologi) funktioner. Tillgång till förnybara energikällor och energieffektiva lösningar är också avgörande för att lyfta människor ur fattigdom utan ökad negativ miljöpåverkan och ökade koldioxidutsläpp. För att lösa problemen krävs utbyte av erfarenhet och expertis. I Värmland, Dalarna och Gävleborgs län finns gedigen erfarenhet och expertis med goda förutsättningar att etablera produkter och tjänster i utvecklingsländer.

Målet med genomförandeprojektet är att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi genom att stärka branschen inom "grön ekonomi" (produkter och tjänster inom energieffektivisering, förnybar energi samt IKT-systemlösningar). Det görs med hjälp av nya affärsmodeller som ska leda till internationella affärskontakter och affärer.

I Sverige finns redan företag som arbetar med produkter och tjänster som bidrar till en koldioxidsnål ekonomi. Dessa företag är i viss uträkning organiserade utifrån olika noder och föreningar, men dessa jobba ofta i stuprör och inte med helhetslösningar. För att lyckas i arbetet att kombinera att skapa tillväxt samtidigt som det gynnar hållbar utveckling behövs ett bredare tankesätt. Genom att sammanföra svenska företag med olika fokusområden såsom energieffektivisering, förnybar energi och IKT så stärks hela branschen för en koldioxidsnål ekonomi. För att stärka branschen krävs nya marknader och marknaderna behöver samtidigt nya hållbara lösningar.

Denna förstudie behövs för att kartlägga hinder och möjligheter för att stärka branschen och skapa internationella affärsmodeller. Förstudien kommer att svara på frågor som är relevanta för att samverka och satsningar ska leda till verkliga effekter både för tillväxt och för miljö. Det kan vara frågor kring korruption, lagar och regler i länder, hinder och möjligheter för betalkapacitet. Det kan också vara frågor kring hur man samverkar bäst över företagsgränser för att stötta varandra och växa tillsammans. Förstudien behövs också för att identifiera det eller de pilotländer med bäst förutsättningar för nya marknader.

För att lyckas med affärsverksamhet internationellt, är det underlättande att ha ett existerande kontaktnätverk. Företaget LIFE Academy har utbildat beslutsfattare från utvecklingsländer inom ämnen som leder till hållbar utveckling. Idag har företaget ett globalt nätverk med över 1500 medlemmar från 80 olika länder. Dessa kontakter kommer att vara till stor hjälp vid etablering av affärsverksamhet på den afrikanska marknaden men även på andra delar av jorden.

Vad som är unikt för denna satsning och som inte gjorts tidigare, är att fokuseringen ligger på att stärka branschen som bidrar till koldioxidsnål och grön ekonomi i Sverige genom internationalisering. Det krävs därmed ett helhetsgrepp för expansion både internationellt men även regionsöverskridande.

Förstudiens upplägg utgår från jämställdhetsintegrering som genomsyrar all typ av verksamhet, så väl på beslutsfattande nivå, som vid projektriktning och analyser. Kopplat till jämställdhet regionalt, kommer företag att väljas utifrån produkt/tjänst, men även med hänsyn till om företagen drivs av kvinnor respektive män.

Kartläggning och kontaktetableringen med företag i Värmland och andra regioner sker utifrån så väl jämställdhetsaspekter som mångfald. Denna förstudie fokuserar på behovsbilden i utvalt land/enstaka länder för marknadsetablering utifrån målgruppsanalys som tar hänsyn till såväl jämställdhet som etnicitet och bakgrund då det är av största värde att få en rättvisande bild av situationen och det existerande behovet. Kopplat till mångfald regionalt, är det en viktig aspekt att ta hänsyn till när det gäller kontakt för intresseförfrågning att vara med och delta.

Omvärld och samverkan

Förstudien ska kartlägga hinder och möjligheter som företagen står inför när de vill växa och utöka sin internationella marknad men även för att etablera samarbeten som är

regionsöverskridande. Idag finns redan existerande samverkansgrupper och kluster och dessa ska inte förbigås utan inkluderas i den gemensamma satsningen. Utgångspunkten är att undersöka förutsättningarna för företag i de aktuella regionerna med produkter och tjänster som kan bidra till en koldioxid snål ekonomi, att växa på marknader i Sydöstra Afrika. Det långsiktiga målet är givetvis expansion globalt och inte enbart på den afrikanska kontinenten. Som tidigare nämnts, har LIFE Academy under många år utbildat beslutsfattare från utvecklingsländer inom ämnen som leder till hållbar utveckling. LIFE Academy har därigenom fått många och goda kontakter i bl a sydöstra Afrika. Många av länderna i sydöstra Afrika har dessutom en stabil ekonomi som är på tillväxt. Länderna är relativt politiskt stabila och det finns ett uttalat behov att bygga upp en stabil och trygg elförsörjning som är hållbar. LIFE Academy har redan idag goda kontakter med många beslutsfattare i länderna i sydöstra Afrika och har blivit kontaktade med konkreta propåer om samarbete. Ett sådant exempel är att man i Zambia tillsammans med LIFE Academy och svenska företag vill bygga vidare på det utbildningscentra för energi som redan finns och expandera runt förnybar energi, energieffektivisering och grön hållbar samhällsutveckling. Ytterligare en god anledning varför projektet vill börja med att koncentrera på sydöstra Afrika är att Glava Energy Center i Värmland och ett flertal av de företag som är engagerade i Glava Energy Center redan har levererat varor och

tjänster till kunder i området. Scatec AS har t ex levererat mycket stora solmodulparker till sydöstra Afrika.

Glava Energy Center har tillsammans med Evry, (ett konsultföretag i Karlstad) varit på plats i Botswana och utfört ett större förprojekteringsuppdrag för en pilotanläggning för solet vid Botswana Innovation Hub.

Perfekta AB i Arvika är ett annat företag som redan har utfört leveranser till Kamerun men som ser betydande affärsmöjligheter i flera länder i Sydöstra Afrika.

En annan utgångspunkt är att tillväxt underlättas av samverkan mellan berörda företag, organisationer och kluster inom grön ekonomi, kommuner och regioner. I Dalarna finns Green Business Region och Stiftelsen Teknikdalen som arbetar för att stärka miljöteknik företag. För att nå företagen i Gävleborg kommer samarbete att ske med liknande klusterorganisationer. Här kommer förstudien att undersöka vilka fler kluster som kan vara aktuella. För att lära av redan väl fungerande tekniksamarbeten kommer man att ta lärdom om hur ASSET (Föreningen Svensk Miljöteknik) jobbar. Föreningen arbetar för att stärka svenska miljöteknikföretag genom affärsdriven samverkan. Samverkan kommer också att ske med Business Sweden och svenska ambassaden i prioriterade länder för att ta del av redan pågående satsningar och affärsutvecklingar som sker.

Undersökningen som ska genomföras bygger på att göra omvärldsbevakning i de tre olika länen, Värmland, Gävleborg och Dalarna för att fånga upp företag som kan tänkas vara intresserade av samarbete och att expandera sin marknad genom internationalisering. Man har redan varit i kontakt med Stiftelsen Teknikdalen och Green Business Region och informerat om ansökan för en förstudie och intresset för samverkan är stort. Sedan många år tillbaka finns det, genom omfattande Interregprojekt såsom FEM och ecoINSIDE, uppbyggda och goda kontakter mellan Glava Energy Center och LIFE Academy i Värmland och Teknikdalen och Green Business Region i Dalarna. När det gäller kontakter med lämpliga klusterbildningar och företag i Gävleborgs län, behövs vidare aktiviteter för att hitta rätt form. Även behoven och situationen i de prioriterade länderna för nya marknader kommer att analyseras. Kontakter med beslutsfattare inom olika organisationer inom energisektorn i de aktuella länderna i Afrika finns etablerade bland de svenska företag som ingår i förstudien.

Koppling till det lokala näringslivet

Kopplingen till det regionala näringslivet är genom de "gröna företag" som är intresserade av att stärka etableringen genom att utöka marknaden och stärka den svenska branschen och anseendet genom internationalisering. Glava Energy Centre är en ekonomisk förening som representeras av ett 30-tal företag. Idag pågår redan internationella samarbeten som kan utvecklas och identifieras inom ramen för projektet.

Att analysera intresset på den regionsöverskridande marknaden i Sverige för internationalisering av produkter, tjänster och utbildning som leder till koldioxidnsål ekonomi, krävs för att pröva om idén har bärkraft. Likaså krävs informationskampanjer och förankring hos lokala politiker och i regionerna för att skapa en så bred uppslutning som möjligt. För att stärka de regionala företagens produkt- och tjänsteutbud så kan det bli aktuellt att samarbeta både med andra

svenska företag och aktörer via exempelvis ASSET och i vissa fall även med norska företag via etablerade kontakter som Glava Energy Center har. För att kunna erbjuda breda och intressanta erbjudanden till kunder i sydöstra Afrika och övriga delar av världen är det viktigt att man får till en bred och stark samverkan med såväl många företag och organisationer i Norra Mellansverige men också med företag i resten av Sverige och kanske även Norge för särskilda produkter och tjänster.

Affärsmodellerna kommer att utvecklas i ett senare skede efter det att förstudien sammanställning och beslutsunderlag är framtaget. Modellerna kommer att bygga på att företag i Värmland, samt företag i Dalarna och Gävleborg, som arbetar inom miljö och ICT, expanderar sina verksamheter och utökar sina marknadsandelar internationellt och indirekt även nationellt. På så sätt bidrar detta till fler arbetstillfällen samtidigt som expansionen i sig leder till en mer koldioxidsnål ekonomi och ökad kunskap om hållbar utveckling. Satsningen bidrar till att sprida klimatrelaterade produkter och tjänster som kan bidra till att bromsa den globala uppvärmningen. Förstudien stämmer även väl överens med Region Värmlands strategi för "Smart Specialisering", då utveckling av affärsmodeller och nya produkter/tjänster är en av drivkrafterna för denna projektidé. Likaså gäller det sol och energisystem där förstudien kommer att utvecklas i nära samarbete med bland annat Glava Energy Center. Ett samarbete med bland annat Karlstads universitet och högskolan i Dalarna är också intressant, utifrån utveckling av ny grön teknologi och den expertis som lärosätena besitter.

Mål och resultat

Mål

Målet med genomförandeprojektet är att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi genom att stärka branschen inom "grön ekonomi" (produkter och tjänster inom energieffektivisering, förnybar energi samt IKT-systemlösningar). Det görs med hjälp av nya affärsmodeller som ska leda till internationella affärskontakter och affärer.

Målet med förstudien är att undersöka hinder och möjligheter att etablera regionsöverskridande affärsmodeller för internationalisering och utökad tillväxt bland företag som erbjuder produkter och tjänster inom förnybar energi, energieffektivisering och hållbar utveckling. Affärsmodellerna som tas fram i ett senare skede ska på lång sikt leda till att stärka den svenska branschen som bidrar till en global koldioxidsnål ekonomi

När det gäller de produkter och tjänster som projektet tror kan bli aktuella för de värmländska företagen att leverera så är det tex solenergisystem som i storlek kan vara allt ifrån stora solmodulparker till små portabla solellampor för skolbarn samt allt där emellan.

Även bioenergiprodukter och tjänster som bidrar till en koldioxidsnål ekonomi kan bli aktuella. Om projektet lyckas med det så har man täckt in tre av de sex områden som Värmland långsiktigt satsar på i sin strategi för "Smart Specialisation". De sex områdena är:

- Value-Creating Services
- Forest-Based Bioeconomy
- Digitalisation of Welfare Services
- Advanced Manufacturing and Complex Systems
- Nature, Culture and Place Based Digitalised Experiences
- System Solutions with Photovoltaics

För att kunna uppnå det övergripande målet med genomförandeprojektet behövs förstudien för att svara på följande frågor:

- Vilka företag i Värmland, Dalarna och Gävleborgs län har intresse att stärka branschen genom att exportera produkter, tjänster och utbildning som bidrar till grön ekonomi i sydöstra Afrika? - Hur kan samverkan ske på bästa sätt över företags- och regions-gränser för att stötta varandra och växa tillsammans?
- Hur förankras projektidén bland politiker, kommuner och företag i upptagningsområdet? - Vilka länder i sydöstra Afrika har de mest mottagliga marknaderna för förnybar energi, energieffektivisering och ICT-lösningar?
- Vilket är behovet av utbildning i samband med etablering av nya produkter och tjänster på nya marknader?

Vilken inverkan har korruption, lagar och regler i länder för nya marknader?

Målgrupper

Mottagare av förstudien är beslutsfattare för fortsatt finansiering och de engagerade företagen i projektet.

Målgrupper för genomförandeprojektet är främst företag, organisationer och universitet i regionerna som arbetar med utbildning, produkter och tjänster inom energieffektivisering, förnybara energilösningar, ICT och hållbar utveckling. Även organisationer, företag och universitet i utvecklingsländerna med nya marknader är målgrupper.

Förväntat resultat vid projektavslut

Förstudiens arbete ska resultera i en ytterligare EU ansökan för projektmedel inom ramen för Regionalfonden.

Frågor som kommer att besvaras i förstudien är bl a:

- Vilken organisation är planerad av projektägaren för genomförande projektet?
- Hur ska genomförandeprojektet finansieras?
- Hur ska projektet byggas upp?
- Vilken typ av stöd ska projektet ge till deltagande företag?
- Regional förankring?
- Vilka är de deltagande företagen?

Resultatet av förstudien blir främst ett beslutsunderlag och en sammanställning av möjligheter och hinder för företag i Dalarna, Värmland och Gävleborg att växa genom utökad samarbete och genom att etablera sig på nya marknader i främst sydöstra Afrika.

Andra tänkbara utfall av förstudien:

Man vet att Sverige och svenska produkter har ett gott anseende i stora delar av Afrika. Genom förstudien kommer det dock att belysas och bättre framgå:

- Vilka enskilda länder och marknader företag bör satsa mest på
- Vilka varor och tjänster som är mest efterfrågade
- Vilken typ av produktutveckling och utveckling av affärsmodeller som kommer att krävas
- Vilket intresse våra företag har för att jobba in sig på relativt nya marknader
- Om korruption och lokal lagstiftning kommer att försvåra etablering på nya marknader.

Målvärde för aktivitetsindikatorer

Ej aktuellt för förstudie.

Organisation och genomförande

Projektorganisation

Projektet kommer att genomföras av Stiftelsen LIFE Foundation. Vissa företag såsom PER EIRITZ AB, SC Burman AB, LW Learningwell West AB och Perfekta AB har lovat bistå i projektet.

Projektägare och projektledare: Stiftelsen LIFE Foundation

Styrgrupp: Stiftelsen LIFE Foundation och PER EIRITZ AB

Utförare i projektet är förutom Stiftelsen LIFE Foundation, PER EIRITZ AB, SC Burman AB, LW Learningwell West AB, Perfekta AB och externa konsulter som tas in utifrån expertområde.

Projektledning: Stiftelsen LIFE Foundation (redan anställd)

Ekonomi: Stiftelsen LIFE Foundation (inhyrd konsult)

Administration: Stiftelsen LIFE Foundation (inhyrd konsult)

Information om LIFE Foundation:

LIFE Academy är en avdelning inom Life International Foundation for Ecology AB. LIFE Academy erbjuder internationell utbildning inom hållbar utveckling. Utbildningen bedrivs huvudsakligen i Karlstad men inkluderar även regionala faser i t ex övriga Europa, Asien och Afrika. Hittills har ca 1.500 personer från ca 80 länder deltagit i utbildningsprogram arrangerade av LIFE Academy, och utgör nu LIFE Academy's globala nätverk av förändringsagenter för hållbar utveckling.

Life International Foundation for Ecology AB är stiftare av Stiftelsen Life International Foundation for Ecology. Stiftelsens firma är LIFE Foundation.

Arbetsätt

Projektet ska arbeta med aktiviteter som ska resultera i beslutsunderlag för en större ansökan som lämnas in till Region Värmland och till Tillväxtverket. Under hösten 2016

jobbar man vidare med förankringsprocessen och börjar ta fram preliminära affärsmodeller.

Projektet kommer att styras av en styrgrupp och ledas av en projektledare från LIFE Foundation. Utförarna i projektet kommer mestadels att arbeta med kommunikation, analys och utredning.

Informationskampanjer och förankring hos lokala politiker, företag och organisationer i regionen för att skapa en så bred uppslutning kring projektet som möjligt kommer att ske systematiskt enligt plan.